7101

No. 98

MEMORANDUM

Van: Wnd. DBI ZEER GEHEIM 1oktober 1958

Aan: Z.

De Indonesische Minister van Buitenlandse Zaken heeft de diplomatieke missies van de R.I. schriftelijk ingelicht over de kabinetsbeslissing om de N.G. kwestie dit jaar niet in de V.N. aanhangig te maken. Hieraan werd toegevoegd een uiteenzetting over "de huidige fase van de strijd om West Irian". In deze uiteenzetting wordt gememoreerd dat de Indonesische regering de N.G. kwestie in 1957 opnieuw voor het forum van de V.N. heeft gebracht, niet omdat zij verwachtte dat ditmaal een bevredigende resolutie zou worden aangenomen, maar om "aan de wereld te doen weten dat wij ons genoodzaakt zien tot de politiek van de andere weg". Deze politiek wordt omschreven als "het in het leven roepen van een situatie voor Nederland (bedoeld zal zijn de Nederlandse positie) in Indonesië welke Nederland er toe zal brengen zijn houding te herzien". De Indonesische maatregelen beogen de kracht en de invloed van Nederland in Indonesië te verzwakken zowel economisch als sociaal en "ultimately" ook militair. Deze andere weg werd aanstonds ingeslagen nadat in de V.N. wederom geen resultaat was geboekt: "Verscheidene maatregelen zijn reeds genomen, zoals de onder beheerstelling van Nederlandse bedrijven en het doen vertrekken van Nederlanders; hierdoor is de positie van Nederland in Indonesië reeds verzwakt. Tot nu toe is deze situatie nog niet gestabiliseerd en het is duidelijk dat wij deze veranderlijke toestand moeten gebruiken om een sterke onderhandelingspositie te verkrijgen tegenover Nederland in de Irian-kwestie, hetwelk nog steed ons oogmerk is."

De Nederlanders - aldus Subandrio - hebben op de Indonesische maatregelen fel gereageerd, maar hun propaganda heeft niet het resultaat gehad waarop werd gehoopt omdat ook in het westen en bij de vrienden van Nederland, die aanvankelijk Nederland steunden, uiteindelijk begrip is ontstaan voor de Indonesische houding. Wij hebben kunnen aantonen dat wij alleen beoogden aan de abnormale positie van Nederland een einde te maken en dat deze normalisatie geen schade behoeft te betekenen voor andere buiten-

Kenmerk: Buza Wnd DBI zeer geheim.
©BuZa, archief BZ, SS 1953-19641596
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/22691

Van:

Aan:

landse belangen in Indonesië. De Hollanders hoopten dat Indonesië door zijn anti-Nederlandse acties ineen zou storten, maar dit is niet gebeurd en wij zullen de moeilijkheden zo goed mogelijk te boven komen. Ook de hoop van de Nederlanders op succes van de rebellen is niet in vervulling gegaan. Of Nederland wil of niet, het zal eens met de Indonesische regering tot een zo goed mogelijke regeling moeten komen voor zijn belangen en positie in Indonesië.

De politiek van de "andere weg" dient zo goed mogelijk te worden gecontinueerd. Wat wij gedaan hebben tegenover de Hollanders dient te worden gehandhaafd door onze nationale potentie te verhogen economisch en vooral militair, terwijl wij bovendien de wereldopinie vooral in de A.A.-landen moeten blijven bewerken.

De Nederlandse reactie op de kracht en potentie onzer strijdkrachten was voor ons gunstig in zover daaruit blijkt dat de Nederlandse regering begint te beseffen waartoe wij op militair gebied in staat zijn, hetgeen zij zich vroeger nooit hebben gerealiseerd. Daarom is het nodig dat wij deze potentie opvoeren. Ook op economisch gebied zullen wij ook onze moeilijkheden te boven kunnen komen, zodat ook hier onze onderhandelingspositie tegenover Nederland wordt versterkt. Opzettelijk bieden wij Nederland de gelegenheid om opnieuw economische activiteiten in Indonesië te ontplooien op basis van non-discriminatie t.o.v. andere landen. Wij zoeken geen onderhandelingen met Nederland maar laten het aan dat land over om met ons tot een regeling te komen, waarbij wij oplossing van het West-Irian geschil als voorwaarde zullen stellen. Wij moeten in de N.G.-kwestie - aldus de brief van Subandrio - Australië wijzen op het belang van dat land bij een oplossing van deze kwestie nl. met het oog op de verhouding van Australië tot Indonesië. Bovendien moeten wij de vrees van Australië voor bedreiging van eigen veiligheid wegnemen.

Voor een oplossing van het N.G.-geschil is het van belang dat wij goede relaties onderhouden met Westerse landen inzonderheid met Amerika.

Hoewel Indonesië de N.G.-kwestie thans niet als agendapunt in de V.N.-aan de orde stelt zullen wij hiervoor de aandacht van deze organi-

Van:

Aan:

satie dienen te vragen o.m. door onze vrienden te vragen in de algemene beschouwingen aan deze kwestie aandacht te schenken door in de IIde Commissie met onze vrienden een protest in te dienen en door voorts in zittingen van internationale organisaties als WHO, ECAFE, enz. protest aan te tekenen en voorlichting te geven.

Hierbij moge worden aangetekend dat een aantal Aziatische landen o.a. Ceylon, Irak en Jordanië, die in de Algemene Vergadering aan het woord zijn geweest, de N.G. kwestie hebben aangeroerd en dus aan het Indonesische verzoek hebben voldaan.

Bij de bewerking van het onderhavige stuk zijn de belangrijkste passages woordelijk vertaald, met de onduidelijkheden en dubbelzinnigheden die het originele stuk kenmerken.

Voorgesteld moge worden de passages over militaire aangelegenheden ter kennis te brengen van de Marid en P.M. te New York in te lichten omtrent de alinea over Indonesische activiteiten in V.N. verband.